

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2007-2008

25 JUNI 2008

**Voorstel van resolutie ter bestrijding van
de vermeende eerwraak in België**

**De problematiek van het eengerelateerd
geweld in België**

VERSLAG

NAMENS HET ADVIESCOMITÉ
VOOR GELIJKE KANSEN VOOR
VROUWEN EN MANNEN
UITGEBRACHT DOOR

DE DAMES de BETHUNE EN DURANT

I. INLEIDING

Het voorstel van resolutie ter bestrijding van de vermeende eerwraak in België werd ingediend op 8 april 2008.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

25 JUIN 2008

**Proposition de résolution visant à lutter
contre les préputus crimes d'honneur
en Belgique**

**La question de la violence liée
à l'honneur en Belgique**

RAPPORT

FAIT AU NOM DU COMITÉ D'AVIS
POUR L'ÉGALITÉ DES CHANCES
ENTRE LES FEMMES ET LES HOMMES
PAR

MMES de BETHUNE ET DURANT

I. INTRODUCTION

La proposition de résolution visant à lutter contre les préputus crimes d'honneur en Belgique a été déposée le 8 avril 2008.

Samenstelling van het Adviescomité / Composition du Comité d'avis:

Voorzitter/Présidente : Dominique Tilmans.

Leden/Membres :

CD&V N-VA	Sabine de Bethune, Miet Smet, Helga Stevens, Elke Tindemans.
MR	Alain Destexhe, Richard Fournaux, Dominique Tilmans.
Open Vld	Margriet Hermans, Nele Lijnen.
Vlaams Belang	Hugo Coveliens, Freddy Van Gaever.
PS	Anne-Marie Lizin, Olga Zrihen.
SP.A-Vl. Pro	Marleen Temmerman, Myriam Vanlerberghe.
CDH	Jean-Paul Procureur.
Écolo	Isabelle Durant.

Zie:

Stukken van de Senaat:

4-678 - 2007/2008 :

Nr. 1: Voorstel van resolutie van mevrouw Zrihen c.s.

Zie ook:

Stukken van de Senaat:

4-379 - 2007/2008 :

Nr. 1: Verslag.

Voir:

Documents du Sénat :

4-678 - 2007/2008 :

Nº 1: Proposition de résolution de Mme Zrihen et consorts.

Voir aussi:

Documents du Sénat :

4-379 - 2007/2008 :

Nº 1: Rapport.

Reeds op 13 en 27 februari 2008 heeft het Adviescomité voor Gelijke Kansen voor vrouwen en mannen hoorzittingen georganiseerd in het kader van de analyse van de problematiek van eergerelateerd geweld. Het verslag van deze hoorzittingen, alsook de aanbevelingen die werden geformuleerd naar aanleiding van het grondig onderzoek van de problematiek zijn terug te vinden in het uitgebreide verslag van het Adviescomité (stuk Senaat, nr. 4-379/1).

Overeenkomstig artikel 86, § 4 van het Reglement van de Senaat, heeft het Adviescomité voor Gelijke Kansen besloten uit eigen beweging zijn advies over voorliggend voorstel van resolutie te geven aan de commissie voor de Justitie.

De vergaderingen van 21 mei en 11 juni 2008 werden gewijd aan de bespreking van het voorstel van resolutie en van het advies. Het advies werd aangenomen op de vergadering van 25 juni 2008.

II. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE INDIENER VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De socialistische fractie, die het voorstel van resolutie ter bestrijding van de vermeende eerwraak in België heeft ingediend, prijst zich gelukkig met de belangstelling die het Adviescomité voor die problematiek toont.

Het probleem van de eerwraak is onlangs weer aan de oppervlakte gekomen. Het is immers niet voor het eerst dat we geconfronteerd worden met dergelijke problemen, die overduidelijk een schending zijn van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden, vooral die van de vrouwen.

De indieners van het voorstel menen dat die praktijken misdaden zijn die in naam van de eer worden gepleegd, maar die noch van respect voor de vrouwenrechten noch van menselijkheid getuigen. Er is niet alleen sprake van moord, maar ook van steniging, verbranding, bewerken met zwavelzuur, uitrukken van ogen, verminking van de vrouwelijke geslachtsdelen, verkrachting, huiselijk geweld, ontvoering en opsluiting.

Ook het gedwongen huwelijk heeft iets met eerwraak te maken. Beide praktijken zijn vormen van geweld die steunen op een patriarchale opvatting over de familie-eer. Het gedwongen huwelijk is een middel om de seksualiteit van vrouwen en hun autonomie te controleren. Het gaat samen met dwangmaatregelen, psychologische druk, affectieve chantage en een grote sociale en familiale druk.

Een aantal patriarchale samenlevingen blijven eerwraak uitvoeren. Dat beginsel is echter niet alleen met het Midden Oosten gerelateerd, het bestaat ook in de

Le Comité d'avis pour l'Égalité des Chances entre les femmes et les hommes avait déjà organisé des auditions les 13 et 27 février 2008, dans le cadre de l'analyse de la problématique de la violence liée à l'honneur. Le compte rendu de ces auditions ainsi que les recommandations qui ont été formulées à la suite de l'examen approfondi de la problématique figurent dans le rapport détaillé du Comité d'avis (doc. Sénat, n° 4-379/1).

Conformément à l'article 86, § 4, du règlement du Sénat, le Comité d'avis pour l'Égalité des Chances entre les femmes et les hommes a décidé de donner de sa propre initiative son avis sur la proposition de résolution à l'examen à la commission de la Justice.

Les réunions des 21 mai et 11 juin 2008 ont été consacrées à l'examen de la proposition de résolution et de l'avis, lequel a été adopté lors de la réunion du 25 juin 2008.

II. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION DE RÉSOLUTION

Le groupe socialiste, qui a déposé la proposition de résolution visant à lutter contre les présumés crimes d'honneur en Belgique, se félicite de l'intérêt que porte la Comité d'avis à cette problématique.

Le problème des crimes d'honneur a refait surface récemment. Ce n'est en effet pas la première fois que nous sommes confrontés à ce type de problème, qui constitue une violation flagrante des droits de l'être humain et des libertés fondamentales, en particulier celles des femmes.

Les auteurs de la proposition considèrent que ces attitudes sont des crimes commis au nom de l'honneur, mais qui n'ont aucun respect, ni aucune humanité envers les droits des femmes. Il est question non seulement de meurtres, mais également de lapidations, d'immolations, de vitriolage, d'arrachage des yeux, de mutilations des organes génitaux féminins, de viols, de violence domestique, d'enlèvements et de séductions.

Il faut également associer aux crimes d'honneur le mariage forcé. Les deux pratiques sont des formes de violence fondées sur une conception patriarcale de l'honneur et de la famille. Le mariage forcé constitue un moyen de contrôler la sexualité des femmes et leur autonomie. Il s'accompagne de mesures coercitives, de pression psychologique, de chantage affectif et d'une pression sociale et familiale intense.

Certaines sociétés patriarcales continuent à pratiquer des crimes d'honneur. Ce principe n'est toutefois pas uniquement lié au Moyen-Orient, mais il existe

Latijns-Amerikaanse en Afrikaanse samenleving. De zogenaamde eerwraak vindt hoofdzakelijk plaats in Turkije, Jordanië, Iran, Palestina, Pakistan, maar ook in Afghanistan, Bangladesh, Cambodja, Egypte, India, Israël, Libanon, Nigeria, Brazilië, Peru en bepaalde landen van Oost-Europa. Ze vindt ook plaats in westerse landen. De laatste film van de gebroeders Dardenne, *Le Silence de Lorna*, gaat over die problematiek.

Om dergelijk gedrag te verantwoorden, worden een aantal drogredenen gehanteerd. De indieners van de resolutie menen dat de familie-eer niet boven de integriteit van de vrouw mag worden gesteld. Sommige families menen dat het feit dat een jonge vrouw een gearrangeerd huwelijk zou hebben geweigerd, zich een «te westers» gedrag zou aanmeten, ontrouw zou zijn geweest, haar maagdelijkheid verloren zou hebben, hen tot oneer strekt. Ze menen dat ze die oneer slechts kunnen herstellen door zich rechtstreeks op de vrouw te wreken.

Er bestaat in België geen echte databank waarin het concept «vermeende eerwraak» als dusdanig is opgenomen. De Cel «Agressie» van de federale Politie heeft toch via de informatiekruispunten een onderzoek ingesteld waaruit bleek dat er in België niet minder dan 17 gevallen van vermeende eerwraak werden geregistreerd op 5 jaar tijd. Het is evenwel duidelijk dat het maken van statistieken om degelijke dossiers samen te stellen een moeilijke oefening is.

België is geen alleenstaand geval. Ook de overige Europese landen zijn met dat verschijnsel vertrouwd. Zo heeft in Duitsland bijvoorbeeld, het hulpcentrum voor jonge immigrantenvrouwen in nood, informatie verzameld tussen 1996 en 2005. Het telde 68 gevallen van vrouwen en mannen die werden verwond om de eer te wreken en 53 doden waarvan 20% te wijten is aan een gedwongen huwelijk. In het Verenigd Koninkrijk werden in de loop van de voorbije 5 jaar minstens 20 sterfgevallen opgetekend die te maken hadden met eerwraak.

Volgens Asma Jahangir, speciaal rapporteur van de Verenigde Naties voor de buitengerechtelijke terechtingen die zonder vorm van proces of willekeurig zijn uitgevoerd, zijn jaarlijks wereldwijd 5 000 vrouwen het slachtoffer hiervan. Zij benadrukt echter dat die cijfers beduidend lager liggen dan de werkelijkheid doet uitschijnen.

We kunnen ons er echter over verheugen dat bepaalde landen de vermeende eerwraak meer en meer erkennen als een ware plaag die hun samenleving treft en dat de overheden van bepaalde landen, zoals Turkije en Pakistan, maatregelen hebben genomen om dat soort misdaden te voorkomen en er strenger tegen op te treden.

België is zich de voorbije jaren bewust geworden van die problematiek en heeft onlangs een reeks

également dans les sociétés d'Amérique latine et d'Afrique. Les prétdus crimes d'honneur ont principalement lieu en Turquie, Jordanie, Iran, Palestine, Pakistan mais aussi en Afghanistan, Bangladesh, Cambodge, Égypte, Inde, Israël, Liban, Nigeria, Brésil, Pérou et certains pays de l'Europe de l'Est. Ils ont également lieu dans les pays occidentaux. Le dernier film des frères Dardenne, *Le Silence de Lorna*, aborde cette problématique.

Un certain nombre d'alibis sont évoqués afin de justifier ce type de comportement. Les auteurs de la résolution considèrent que l'honneur d'une famille ne peut pas être mis au-dessus de l'intégrité de la femme. Le fait qu'une jeune femme aurait refusé un mariage arrangé, aurait un comportement « trop occidental », aurait été infidèle, ou encore, aurait perdu sa virginité est considéré par certaines familles comme des signes de déshonneur. Ils ont le sentiment qu'ils ne peuvent réparer ce déshonneur qu'en se vengeant directement sur la femme.

Il n'existe en Belgique pas de véritable base de données qui tienne compte du concept des prétdus crimes d'honneur. La Cellule «Agression» de la Police fédérale a cependant mené une enquête via les carrefours d'informations et a relevé pas moins de 17 cas de prétdus crimes d'honneur commis en Belgique en 5 ans. Cependant, il est clair que l'élaboration de statistiques afin de construire des dossiers étayés constitue un exercice difficile.

La Belgique n'est pas isolée et les autres pays européens connaissent également ce phénomène. C'est ainsi qu'en Allemagne, par exemple, le centre d'aide pour jeunes femmes issues de l'immigration en crise a collecté une série d'informations de 1996 à 2005. Il recense 68 cas de femmes et d'hommes qui ont été blessés au nom de l'honneur, et 53 morts dont 20 pour cent sont liés à un mariage forcé. Au Royaume-Uni, au cours des cinq dernières années, on a enregistré au moins 20 décès liés à des crimes dits d'honneur.

Selon Asma Jahangir, rapporteuse spéciale des Nations unies sur les exécutions extrajudiciaires, sommaires ou arbitraires, 5 000 femmes dans le monde en sont victimes chaque année. Celle-ci précise cependant que ces chiffres sont nettement inférieurs à la réalité.

On peut cependant se réjouir du fait que les prétdus crimes d'honneur sont de plus en plus reconnus par certains États comme un véritable fléau frappant leur société et que les instances de décision de certains pays, tels que la Turquie ou le Pakistan, ont pris des mesures pour prévenir et réprimer plus sévèrement ces crimes.

La Belgique a pris conscience ces dernières années de cette problématique et a pris récemment une série

initiatieven terzake genomen. Zo stelt het Strafwetboek sinds 2007, op initiatief van Laurette Onkelinx, toenmalig minister van Justitie, het gedwongen huwelijk (artikel 391*sexies*) strafbaar. Die bepaling zegt immers : « Hij die iemand door geweld of bedreiging dwingt een huwelijk aan te gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar of met geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro. De poging wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar of met geldboete van vijftig euro tot tweehonderdvijftig euro ». Het Burgerlijk Wetboek breidt de middelen uit om een dergelijk huwelijk te verbreken via artikel 146*ter*.

Met het Nationaal Actieplan tegen partnergeweld 2004-2007, dat gecoördineerd werd door Christian Dupont, minister van Gelijke Kansen, werd op dat vlak een aanzienlijke vooruitgang geboekt (omzendbrief over nultolerantie). Dat plan heeft ertoe bijgedragen alle betrokken actoren en de publieke opinie bewust te maken van die belangrijke problematiek. De indieners van het voorstel van resolutie menen in dat kader dat dit plan zou moeten worden uitgebreid tot alle vormen van geweld tegen vrouwen. Zij pleiten immers voor een meer algemene systematische, intersectorale en duurzame aanpak van gewelddaden tegen vrouwen, zoals de vermeende eerwraak, gedwongen huwelijken en de genitale verminking bij vrouwen.

De indieners van het voorstel van resolutie vragen de regering dat, in overleg met de deelgebieden, dat aspect wordt geïntegreerd in het Nationaal plan ter bestrijding van het geweld tegen vrouwen. Tevens moet ervoor worden gezorgd dat de diverse spelers in de maatschappij, de medische wereld, bij politie en gerecht meer worden bewustgemaakt van dit probleem. Er moet ook een opleiding worden verstrekt aan de politie, de magistratuur en de uitvoerders van de rechtsbedeling rond de problematiek van de vermeende eerwraak. Het maatschappelijk middenveld, dat erg met dat probleem begaan is, moet worden ondersteund via de verenigingen. Tevens moet hun samenwerking met de lokale en nationale overheid worden opgevoerd.

Mevrouw Zrihen legt tevens de klemtoon op het opzetten van educatieve programma's en bewustmakingscampagnes voor alle gemeenschappen op ons grondgebied. Ook de ondersteunende diensten die een antwoord kunnen geven op de noden van de slachtoffers moeten worden versterkt.

Er bestaan ook mogelijkheden om onze beeldvorming te verscherpen door het inzamelen van statistische gegevens over de frequentie van die misdaden. Er moet voor worden gezorgd dat de Belgische wet van 25 april 2007 die de strafbaarstelling en het uitbreiden van de middelen tot nietigverklaring van het gedwongen huwelijk beoogt, werkelijk wordt uitgevoerd. Tevens moet ervoor worden gezorgd dat

d'initiatives en la matière. C'est ainsi que, depuis 2007, à l'initiative de Laurette Onkelinx, alors ministre de la Justice, le Code pénal incrimine le mariage forcé (article 391*sexies*). Cette disposition prévoit en effet que : « Toute personne qui, par des violences ou des menaces, aura contraint quelqu'un à contracter un mariage sera punie d'un emprisonnement d'un mois à deux ans ou d'une amende de cent à cinq cents euros. La tentative est punie d'un emprisonnement de quinze jours à un an ou d'une amende de cinquante à deux cent cinquante euros ». Le Code civil élargit quant à lui les moyens d'annuler un tel mariage par le biais de son article 146*ter*.

Coordonné par Christian Dupont, ministre de l'Égalité des chances, le Plan d'action national de lutte contre les violences entre partenaires 2004-2007, a permis d'arriver à des avancées substantielles en la matière (par exemple, circulaire dite de tolérance zéro). Ce plan a contribué à sensibiliser l'ensemble des acteurs concernés ainsi que l'opinion publique sur cette problématique importante. Les auteurs de la proposition de résolution considèrent dans ce cadre que ce plan devrait à l'avenir être étendu à l'ensemble des violences faites aux femmes. Ils plaident en effet en faveur d'une approche plus globale, systématique, intersectorielle et durable des violences faites aux femmes, dont les présumés crimes d'honneur, les mariages forcés et les mutilations génitales féminines.

Les auteurs de la proposition de résolution demandent au gouvernement, en concertation avec les entités fédérées, une intégration de cet aspect dans le Plan national de lutte contre les violences à l'encontre des femmes. En outre, il faut veiller à une meilleure sensibilisation des différents acteurs sociaux, médicaux, policiers et judiciaires. Il faut également dispenser une formation à la police, la magistrature et les auxiliaires de justice, relative à la problématique des présumés crimes d'honneur. La société civile, qui se mobilise fortement par rapport à ce problème, devrait être soutenue via les associations; il faut aussi renforcer leur coopération avec les autorités locales et nationales.

Mme Zrihen met encore l'accent sur la mise en place de programmes d'éducation et de campagnes de sensibilisation pour les différentes communautés installées sur notre territoire. Il faut aussi renforcer les services d'appui qui permettent de répondre aux besoins des victimes.

Il existe également des possibilités d'affiner notre représentation à travers le recueillement de données statistiques sur la fréquence de ces crimes. Il est nécessaire d'assurer la mise en œuvre effective de la loi belge du 25 avril 2007 qui vise à incriminer et à élargir les moyens d'annuler les mariages forcés. Il faut aussi faire en sorte que toute personne qui demande un statut de réfugié puisse le faire, en

al wie de vluchtingenstatus vraagt, vooral vrouwen en meisjes, dat kan doen op grond van het risico op vervolging «om genderspecifieke redenen». Ten slotte moet bij elke klacht over geweld of mishandeling een proces-verbaal worden opgesteld dat aan het parket wordt bezorgd. Er moet op worden toegezien dat die misdaden efficiënt onderzocht en vervolgd worden.

Mevrouw Zrihen besluit haar uiteenzetting met het verzoek aan de leden van het Adviescomité dit voorstel van resolutie dringend te behandelen: elke dag is het leven van talrijke jonge meisjes in gevaar, vooral bij het naderen van de schoolvakantie.

III. BESPREKING

Mevrouw Zrihen wenst terug te komen op de definitie van de woorden. Het voorstel van resolutie dat ze heeft ingediend strekt om «vermeende» eerwraak te bestrijden. Eigenlijk omvat eerwraak zowel moord als alle lichamelijk geweld tegen personen.

Mevrouw Durant wijst erop dat het geweld ook psychologisch kan zijn. In courant taalgebruik wordt eerwraak vaak aan moord gekoppeld. Bovendien kan men met dat woord niet verwijzen naar moreel of sociaal geweld. Men zou het dus beter over «geweld» kunnen hebben.

Mevrouw Zrihen stelt voor in het Frans de woorden «violences et crimes d'honneur» te gebruiken.

De voorzitter meent dat de termen die in de tekst worden gebruikt duidelijk moeten worden gedefinieerd.

Mevrouw Lijnen stelt voor verder te werken met de term «eengerelateerd geweld» in het Nederlands.

Mevrouw Durant merkt op dat de term «vermeende» heel tendentieus is. De woorden «de vermeende eerwraak» moeten dus worden vervangen door de woorden «eengerelateerd geweld».

Mevrouw Lijnen wijst erop dat de Open Vld-fractie enig voorbehoud heeft op de 3e aanbeveling onder de «juridische en overige maatregelen», en meer bepaald over de vluchtingenstatus. In de tekst staat dat «de vluchtingenstatus kan worden toegekend aan personen die vervolgd worden of vervolgd kunnen worden om «genderspecifieke redenen» die meer bepaald gericht kunnen zijn op de vermeende eerwraak zoals uiteengezet in de memorie van toelichting». Vermits de vreemdelingenwet van 15 december 1980 sinds 2007 een subsidair beschermingsstatuut voorziet, denkt de Open Vld dat deze aanbeveling overbodig is. Anderzijds is deze aanbeveling te

particulier les femmes et les jeunes filles, en vertu du risque de subir des actes de persécution «en raison de leur sexe». Enfin, toute plainte, concernant des violences ou de mauvais traitements devrait faire l'objet d'un procès-verbal transmis au parquet. Il faut veiller à ce que ces crimes fassent l'objet d'enquêtes et de poursuites efficaces.

Mme Zrihen conclut son exposé en demandant aux membres du Comité d'avis de traiter cette proposition de résolution avec urgence: chaque jour, la vie de nombreuses jeunes filles est en danger, surtout à l'approche des vacances scolaires.

III. DISCUSSION

Mme Zrihen souhaite revenir sur la définition des mots. La proposition de résolution qu'elle a déposée vise à lutter contre les «prétendus» crimes d'honneur. En fait, le crime d'honneur englobe tant le meurtre que toutes les violences physiques qui portent atteinte aux personnes.

Mme Durant indique que les violences peuvent également être d'ordre psychologique. Dans le langage courant, le crime est souvent associé au meurtre. De plus, il ne permet pas de faire référence aux violences morales ou sociales. Il serait donc mieux d'utiliser le terme «violences».

Mme Zrihen propose alors d'utiliser le groupe de mots «violences et crimes d'honneur».

La présidente est d'avis qu'il faut définir clairement les termes utilisés dans le texte.

Mme Lijnen propose que pour la suite des travaux, on utilise, en néerlandais, les mots «eengerelateerd geweld».

Mme Durant remarque que le terme «prétendu» est extrêmement tendancieux. Il faut donc remplacer «contre les prétendus crimes d'honneur» par «contre les violences et les crimes d'honneur».

Mme Lijnen indique que le groupe Open Vld a quelques réserves sur la troisième recommandation reprise sous le titre «Mesures juridiques et autres», plus particulièrement en ce qui concerne le statut de réfugié. Dans le texte, on peut lire que «le statut de réfugié peut être accordé aux personnes qui subissent ou risquent de subir des actes de persécution «en raison de leur sexe», lesquels peuvent notamment viser les prétendus crimes d'honneur, tel que précisé dans l'exposé des motifs». L'Open VLD est d'avis que la recommandation précitée est superflue étant donné que depuis 2007, la loi sur les étrangers du 15 décembre 1980 prévoit un statut de protection subsidiaire.

algemeen geformuleerd. De alinea dient bijgevolg of geschrapt of meer dwingend gemaakt te worden.

Mevrouw Zrihen meent dat eerwraak als dusdanig niet in de wet voorkomt. Dat is dus een probleem. In die geest hebben de indieners van het voorstel van resolutie de situatie van personen die het slachtoffer kunnen worden van eerwraak nader willen bepalen.

De senator wijst erop dat eventuele amendementen op het voorstel van resolutie in de commissie voor de Justitie moeten worden ingediend.

IV. ADVIES

Het Adviescomité steunt het voorstel van resolutie ter bestrijding van de vermeende eerwraak in België, ingediend door mevrouw Olga Zrihen c.s.

De leden van het Adviescomité wijzen erop dat in het Nederlands best de omschrijving «eergerelateerd geweld» gebruikt wordt. In het Frans kan men spreken van «violences et crimes d'honneur».

Het Adviescomité verwijst naar haar aanbevelingen geformuleerd naar aanleiding van haar grondig onderzoek van de problematiek van het eergerelateerd geweld (stuk Senaat, nr. 4-379/1 - 2007/2008).

V. STEMMINGEN

Het advies is goedgekeurd met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Dit verslag is goedgekeurd met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

De rapporteurs,

Sabine de BETHUNE.
Isabelle DURANT.

De voorzitter;

Dominique TILMANS.

De plus, cette recommandation est formulée en des termes trop généraux. Par conséquent, l'alinéa doit soit être supprimé, soit être rendu plus contraignant.

Mme Zrihen est d'avis que les crimes d'honneur ne figurent pas en tant que tels dans la loi. Cela pose donc problème. C'est dans cet esprit que les auteurs de la proposition de résolution ont voulu préciser la situation des personnes qui peuvent subir des crimes d'honneur.

La sénatrice rappelle que les éventuels amendements sur la proposition de résolution devront être déposés en commission de la Justice.

IV. AVIS

Le Comité d'avis soutient la proposition de résolution visant à lutter contre les prétendus crimes d'honneur en Belgique, déposée par Mme Olga Zrihen et consorts.

Les membres du Comité d'avis estiment qu'en néerlandais, il vaut mieux utiliser les mots «eergerateerd geweld», et qu'en français, on peut parler de «violences et crimes d'honneur».

Le Comité d'avis renvoie aux recommandations qu'il a formulées à la suite de l'examen approfondi de la question de la violence liée à l'honneur (doc. Sénat, n° 4-379/1 - 2007/2008).

V. VOTES

L'avis a été approuvé par 8 voix et 1 abstention.

Le présent rapport a été approuvé par 8 voix et 1 abstention.

Les rapporteuses,

Sabine de BETHUNE.
Isabelle DURANT.

La présidente,

Dominique TILMANS.